

Steinar Jakobsen

From Safety to Where?

Tittelen på Steinar Jakobsens nye utstilling på Galleri K kunne neppe være mer tidsriktig, med åpning tre uker etter at samfunnet ble vekket til live etter halvannet års nedstengning og ulike korona-restriksjoner. Legg til at mange av bildene har enten motiv av fly – flyvinger, reisende på vei opp flytrapper eller ventende i flyplass-terminaler med utsikt mot oppstilte flykropper utenfor store panoramavinduer – eller av mennesker under palmene, åpenbart i sydlige strøk, og det lar seg vanskelig gjøre å ikke tenke at disse bildene må ha noe med de siste 18 månedene å gjøre. Flere av de øvrige motivene befinner seg innendørs. *Other Worlds in a Small Room* viser en eldre mann som sitter litt molefonken på sengekanten i en trang leilighet. I bildet med den illevarslende tittelen *Home is Where the Hatred is* er palmene erstattet av stueplanter, en kvinne og et barn befinner seg i en uavklart situasjon under monstera-bladene, kanskje er det en irettesettelse eller en frustrert meningsutveksling etter lang tids sosial korona-isolasjon.

Slike tolkninger er så opplagte at man straks kommer i tvil. Det er ikke Jakobsens *modus operandi* å opptre som rapportør på vegne av dagsaktualiteter. Den som kjenner kunstnerens tidligere arbeid vil vite at det sjelden eller aldri handler om en hverdagspolitisk virkelighet eller noen form for konkret eller dokumentarisk formidling. Det er snarere det motsatte, det uavklarte og halvt skjulte, gåtefulle og kanskje også truende i banale og hverdagslige situasjoner som har tiltrukket seg Jakobsens blikk og kamera. Teknisk «dårlige» fotografier (over- og undereksposeringer, motlys, skjev kameraføring og uanselige motiver) har gitt utgangspunkt for en oppvisning i malerisk realisme og tegneteknisk ferdighet, hvor det lenge var et hovedpoeng å viske ut håndens og penslens spor i stoffet og over underlaget. I 20 år var Q-tips, svamper og lysbildeprosjektor de viktigste remediene i Jakobsens atelier, hvor motivene møysommelig ble «framkalt» ved å fjerne fremdeles våt maling fra lyst underlag.

I en tekst for nærmere 20 år siden sammenlignet jeg denne framgangsmåten med den repetitive, avmålte og nærmest maskinelle behandlingen av traumbilder i Andy Warhols *Death in America*-silketrykk fra tidlig sekstital. ¹ Katastrofebildene i Jakobsens *Skeleton Solar* på Galleri K i 2003 bar for så vidt på et slektskap med Warhols bilvrak, flykrasj og

¹ Arve Rød, *Mainstream og schizofreni*, Galleri K, 2003.

voldsscener. Men det var den interesseløse objektiviteten i observasjonen som inviterte til et resonnement omkring ønsket om en maskinelt utseende bilde-produksjon, som samstemte med ambisjonen om, i Jakobsens egne ord, «håndens dressur» i utførelsen – hånden som et mekanisert redskap i gjenskapelsen av det fotografiske bildet, med mål om å «skjule» maleriet, stoffet og strøket; altså den samme håndens avsetning på flaten.

Jakobsens senere arbeid har vist en dragning mot mer impresjonistiske studier.

Utgangspunktet er fremdeles en realistisk gjengivelse av fotografiske forlegg, men fortellingen i motivene er nedtonet. *From Safety to Where?* viser tilsynelatende handlings- og formålsløse øyeblikksbilder som utfordres av en ekspressiv, alarmerende kolorisme i neon- og signalfarger, lagt på i uvørne, nærmest brutale sveip, drypp og strøk. Like påfallende som fargebruken i seg selv, er altså hvordan farge er påført, som abstrakte innslag; hvordan det maleriske stoffet griper inn i og bryter ned motivene like mye som det benyttes i oppbyggingen av dem. I bilder som *What Ends When the Symbols Shatter* og *An Unearthly Red* legges grovt penselarbeid og dammer av bengalakk over ellers prosaiske utsikter mot gateløp eller buskas og terrasseganger, som om motivene liksom avkrever troverdighet som først og fremst *malte* bilder. Maleriet er alltid objekt for arbeid, skrev en kollega en gang; jo mer abstrakt maleriet er, jo tydeligere står arbeidet igjen. I Jakobsens bilder er det like mye malerens nærvær og innsats over lerretet som ikonografiens tegnsetting som skaper betydningen. Denne behandlingen av stoffet er hva som egentlig står på spill i *From Safety to Where?*. Jakobsens maleriske praksis tar retning mot et mer uberegnelig terreng, hvor det er tryggheten i et innøvd kunstnerisk program som forlates til fordel for usikkerheten som ligger i ethvert nytt arbeid.

Arve Rød